

SCRIBONI

V S L A R G V S C A I O I V

lio Callisto suo S.

Inter maximos quoniam
dam habitus medicos
Herophilus, Cai Iuli
Calliste, fertur dixisse
se medicamenta diuina
num munus esse. Et id

quidem non sine ratione, ut mea fert opinio. Prorsus enim quod tactus diuinus efficere potest, id praestant medicamenta, usu, experientiaque probata. Animaduertimus itaque saepe inter deliberationes, contentionesque medicorum auctoritate praecellentium, dum quaereretur quidnam faciendum, aut qua ratione succurrendum esset aegro, quosdam humiles quidem, & alioquin ignotos, usu uero peritiores, & (quod fateri pudet) longe summotos a disciplina medicinae, ac ne ad fines quidem eius professionis, medicamento efficaci dato, protinus uelut praesenti numine, omni dolore, pericu-

† ad fores
quidem eius
profectos.

*Medicina
necessaria.*

loq̄ liberasse agrum. Quamobrem spernendi sunt qui medicinam spoliare tentant usu medicamentorum, nō à medendo, sed à potētia, effectūq̄ medicamentorum ita adpellatam. Probandi autem qui omni modo succurrere periclitantibus student. Ego certē aliquoties magnum scientiæ consecutus sum titulum ex usu prosperè datorum medicamentorum, multosq̄ ex eadē causa non mediocrē gloriā tulisse memini. Est enim hæc pars medicinæ ut maxime necessaria, ita certē antiquissima, & ob hoc primum celebrata, atq̄ illustrata. Siquidē uerum est, antiquos herbis ac radicibus earum, corporis uitia curasse; quia etiā tunc genus mortalium inter initia nō facile se ferro committebat. Quod etiam nunc pleriq̄ faciunt, ne dicam omnes; & nisi magna cōpulsī necessitate, spec̄ ipsius salutis, non patiunt̄ sibi fieri, quæ sanè uix sunt toleranda. Cur ergo aliqui excludāt medicinam & usum medicamentorum, non inuenio, nisi ut detegāt imprudētiam suam. Siue enim nullum experia

experimentum eius generis remediorū
habēt, meritò accusandi sunt, quod tam
negligentes in tam necessaria parte fue-
rint: siue experti quidem sunt eorū uti-
litatem, denegant autē usum, magis cul-
pandi sunt. Qui crimine inuidentiæ fla-
grant, quod malum cum omnibus ani-
mantibus inuisum esse debet, tum præci-
puè medicis, in quibus nisi plenus mise-
ricordiæ & humanitatis animus est, se-
cundum ipsius professionis uoluntatē,
omnibus dijs & hominibus inuisi esse
debent. Idcirco ne hostibus quidem ma-
lum medicamentum dabit, qui sacramen-
to medicinæ legitimè est obligatus: sed
persequet̃ eos, cum res postulauerit, ut
miles & ciuis bonus omnimodo: Quia
medicina nō fortuna, neq; personis ho-
mines æstimat, uerum æqualiter omni-
bus implorantibus auxilia sua succursu-
ram se pollicetur, nulliq; unquam noci-
turam profitetur. Hippocrates cōditor
nostræ professionis, initia disciplinæ ab
iureiurando tradidit: in quo sanctū est,
ne prægnanti quidē medicamentū, quo

conceptum excutitur, aut detur, aut de-
monstretur à quoquam medico, longè
præformans animos discipulorum ad hu-
manitatem. Qui enim nephas existima-
uerit spem dubiã hominis lædere, quan-
to scelestius perfecte iam nato nocere
iudicabit? Magni ergo æstimauit nomẽ
decusq; medicinæ conseruare, pio san-
ctoq; animo quenque secundum ipsius
propositum se gerentem. Scientia enim
sanandi, nõ nocendi est medicina. Quæ
nisi omni parte sua plenè incumbat in
auxilia laborantium, non præstat quam
pollicetur hominibus misericordiam.
Desinãt ergo qui prodesse afflictis aut
nolunt, aut non possunt, aliosq; deter-
rẽt, negãdo ægris auxilia, quæ per uim
medicamentorum frequenter exhiben-
tur. Etenim quasi per gradus quosdam
medicina laborantibus succurrit. Nam
primum cibus ratione, aptoq; tempore
datis, tentat prodesse languẽtibus. De-
inde, si ad hos non responderit curatio,
ad medicamentorum decurrit uim. Po-
tentiora enim hæc & efficaciora, quàm
cibi.

cibi. Post ubi ne ad hæc quidem cedunt
 difficultates aduersæ ualeitudinis, tunc co-
 acta ad sectionem, uel ultimo ad ustio-
 nem deuenit. At Asclepiades maximus
 autor medicinæ, negauit ægris danda
 medicamenta. Quidam enim hoc men-
 dacio etiam pro argumēto utuntur. Po-
 teram tamen (si uerū id esset) dicere: Vi-
 derit Asclepiades quid senserit, forsan
 non omnino in hanc partem animū in-
 tendit. Homo fuit, parum feliciter se in
 hoc negotio gessit. Nō deterreo perso-
 na, quū rem tam manifestè prodesse ui-
 deam. Nunc uero quum tam impuden-
 ter cōminiscātur de eo, quid possum ul-
 tra dicere, nisi genere quodam parrici-
 dium ac sacrilegium eos cōmittere qui
 hæc dicūt? Ille enim febricitantibus, ui-
 tijsq; præcipitibus correptis, quæ ὄξυ
 πάθη Græci dicūt, negauit medicamen-
 ta danda: quia cibo uinoq; aptè interdū
 dato remediari tutius eos existimauit.
 Cæterum in libro qui Πρασκευασικῶν, id
 est, præparationum inscribitur, conten-
 dit ultimæ sortis esse medicum, qui non

*Medicus
expertus
eligendus.*

ad singula quæque uitia binas ternasue
cōpositiones, & expertas protinus pa-
ratas habeat. Vides ergo quàm nō pla-
ceat Asclepiadi usus medicamētorum?
cui nisi plura quis ad quodcūq; genus uitij
medicamenta composita habeat, nō ui-
detur dignus professiōe medicinæ. Sed
ista licentia nomine tantummodo medi-
corum, propter quorundam negligē-
tiam latius processit. Rarò enim aliquis
prius quàm se suosq; tradat medico, dili-
genter de eo iudicat: cum interim nemo
ne imaginem quidem suam committat
pingendam, nisi probato prius artifice
per quædã experimenta, atq; ita electo.
Habent itaque omnes pondera atque
mensuras exactas, ne quid erroris in re-
bus non necessarijs accidat: uidelicet
quia sunt quidã qui pluris omnia quàm
seipso æstimāt. Itaq; sublata est studen-
di cuiq; necessitas, & non solū antiquos
autores, per quos consummatur profes-
sio, quidam ignorant, sed etiam commi-
nisci falsa de his audent. Vbi enim dele-
ctus non est personarum, sed eodem nu-
mero

mero malus bonusq; habetur, quod si-
 ne labore potest contingere, idemq; di-
 gnitatis utilitatisq; præstare uidet pos-
 se, unusquisq; id magis sequitur. Sic, ut
 quisque uolet, faciet medicinã. Quosdã
 enim à peruerso proposito nemo potest
 mouere, & sanè omnibus permisit libe-
 rum arbitriũ magnitudo professionis.
 Multos itaque animaduertimus, unius
 partis sanandi scientia, medici plenum
 nomen consecutos. Hos uero ab initio
 rectam uiam secuti, nihil prius totius ar-
 tis perceptione, quæ homini permittit,
 iudicauimus: Quia ex hac omnia com-
 moda nos cõsecuturos existimabamus:
 nõ medijsfidius tam ducti pecuniæ aut
 gloriæ cupiditate, quàm ipsius artis sci-
 entia. Magnum enim & supra hominis
 naturam duximus, posse aliquem tueri,
 & recuperare suam, & uniuscuiusq; bo-
 nam ualetudinem. Itaque ut cæteris par-
 tibus disciplinæ, ita huic quoq; quæ per
 medicamenta uirtutẽ suam exhibet, cu-
 riosè institimus: eò magis quòd percipi-
 ebamus in dies ex usu profectus eius,

quos interdum supra fidem atq; opinio-
nem plurimorū exhibebamus. Sed qd
ultra opus est probare, necessariū usum
esse medicamentorum: præcipue tibi,
qui quia percepisti utilitatē eorū, idcir-
co à me compositiones quasdam peti-
sti. Ego autem memor humanitatis tuæ
candorisq; animi tui, quē omnibus qui-
dem hominibus plenē, mihi autem etiā
peculiariter præstas, nō solum quas de-
siderasti, uerumetiam si quas aliās exper-
tas in præsentī habui, in hunc librū con-
tuli. Cupio enim mediū fidius qua pos-
sum, tuæ in me tam perseueranti bene-
uolentiæ respondere, adiutus omni tem-
pore à te, præcipue uerò his diebus. Ut
primum enim potuisti, nō es passus ces-
sare tuæ erga me pietatis officium, tra-
dendo scripta mea latina medicinalia,
Deo nostro Cæsari: quorum potestatē
tibi fecerā, ut ipse prior legeres, simpli-
citerq; indicares mihi quid sentiret: plu-
rimum enim iudicio tuo tribuo. Tu por-
rò cādidiſſimo animo & erga me bene-
uolentiſſimo, diligētiam meam sub tan-
ti nomi-

ti nominis editione, non uerbis, sed re probasti; periculumque non minus tui iudicij, quam ego styli, propter me adisti, quo tempore diuinis manibus laudando consecrasti. Fateor itaque libenter, unicam me tibi gratias agere, quod & prius quam rogaberis, consummasti amicissimo adfectu uota mea, quod contigit mihi favore plenissimo tuo, maturiorem percipere studij huius mei fructum ac uoluptatem. Ignosces autem si paucae uisae tibi fuerint compositiones, & non ad omnia uitia scriptae. Sumus enim (ut scis) peregre, nec sequitur nos nisi necessarius admodum numerus libellorum. Postea tamen, si & tibi uidebitur, ad singula quaeque uitia plures compositiones colligemus. Oportet enim copiam quoque earum selectam habere: Quoniam reuera quaedam quibusdam magis, & non omnes omnibus conueniunt, propter differentiam scilicet corporum. Quarum initium a capite faciemus: summum enim & primum locum hoc obtinet, dantes operam ut simplicia primo ponamus. Interdum enim

10 SCRIBONII LARGI EPIST.

† sunt, sicut
drachmæ

hæc efficaciora sunt, quàm ex pluribus
composita medicamenta. Erit autem
nota denarij unius pro græca drachma:
æque eim in libra. *. denarij octoginta
quatuor apud nos † quot drachmæ apud
Græcos incurrunt. Primū ergo ad quæ
uitia compositiones exquisitæ & aptæ
sint, subiēcimus, & numeris notauimus
quò facilius quod quæretur inueniat.

Deinde medicamētorum, quibus
compositiones cōstant, no-
mina & pondera ui-
tjis subiūximus.

SCRIBO